

Tóth Zoltán, Momentum

Önöknek, illetve pártjuknak milyen elképzeléseik vannak a magyarországi, köztük az egri cigányság hátrányainak, az élet számos területén tapasztalható kirekesztettségének csökkentésére, társadalmi tagságuk erősítésére?

A magyarországi cigányság a remény cigánysága. Évszázadok alatt együtt küzdött, együtt építette ezt az országot az anyanemzettel, a magyar néppel. Ez alatt a két nép kulturális és mindennapi értékei egymást erősítették, és tették az országot egyre gazdagabbá. Ez lehet a magyarázata annak is, hogy a kárpát-medencei cigányság jelentős része erős kettős identitással bír, és ugyanúgy megéli magyarságát, mint cigányságát. Trianon után jelentős számú magyar anyanyelvű cigány is a határokon kívül rekedt és mind a mai napig magáénak vallja a magyar szellemiséget és a nemzethez tartozást.

Mégis a XXI. század elején is azt mondhatjuk, hogy a magyarországi cigányság csak a remény cigánysága: reméli azt, hogy egyszer szerves része lehet a nemzetnek, teljes jogú magyar polgárként élheti meg cigányságát. Ma még mindig erős előítéletekkel kell megküzdenie az állami és a magánszférában egyaránt.

A Momentum olyan Magyarországot harcol, ahol a magyarországi cigányok a magyar kulturális és politikai nemzet teljes jogú tagjai, és ugyanolyan jogok és bánásmód illeti meg őket, mint mindenki mást az ország polgárai közül.

A magyarországi cigányság problémái nem oldhatóak meg egyik pillanatról a másikra.

Nincsenek egyszerű és gyors megoldások. De vannak olyan, más országokban kipróbált közpolitikák és az ország különböző részein kitalált működő programok, amelyek képesek érdemben és fenntartható módon javítani a magyarországi romák helyzetén.

A Momentum szerint ilyen politikát csak széleskörű, ciklusukon és pártokon átívelő közmegegyezés alapján lehet sikerrel bevezetni és legalább egy évtizedre szóló stratégiára van szükségünk. Az alábbiakban vitaindítóként azt mutatjuk be, hogy a Momentum milyen intézkedésekkel biztosítaná, hogy a magyarországi cigányság helyzete hosszútávon fenntartható módon javuljon, és közösen valósíthassuk meg reményeinket.

Három megközelítést kívánunk érvényesíteni roma honfitársaink érdekében:

1. Tiszteletet, emberi méltóságot és egyenlő bánásmódot.

Fel akarjuk számolni azt a gyakorlatot, amelynek következtében a roma emberek és közösségek az ország másodrendű polgárainak érzik magukat. Az ország minden polgárával egyező méltóságot és tiszteletet a cigány embereknek és közösségeknek, mind a politikában, mind a médiában, mind a társadalmi érintkezésben.

2. Nemzetiségi jogokat és intézményeket.

A rendszerváltás óta ígérgetett, de soha be nem teljesített nemzetiségi intézményeket kell biztosítani a roma nemzetiség számára is, mint Cigány Múzeum, Nemzetiségi Gimnáziumi és Kollégiumi Hálózat, és anyanyelvű médiaműhelyek, könyv- és lapkiadás. Normatívához kívánjuk juttatni a roma tanodákat, közösségi házakat, nemzetiségi intézményeket.

3. Esélyt mindenkinek.

A cigányság jövedelmi szegénységéből és területi elhelyezkedésből fakadó hátrányokat fel kell számolni, a társadalmi közszolgáltatások hozzáféréseinek biztosítása által.

A Momentum az alábbi kiemelt területeket kívánja elsősorban fejleszteni:

1. **Gazdasági helyzet javítása**

A gazdaság fejlesztése a helyi igényekre, lehetőségekre épülő, állam által finanszírozott támogatási rendszeren keresztül valósulhat meg. Ilyen vidékfejlesztési kiemelt programok lehetnek, a cigányságot érintő programok számára elkülönített keretösszeggel, a LEADER programok, valamint a célirányos területfejlesztési programok.

2. **Oktatás**

A roma népesség oktatási mutatóinak nagymérvű javulására csak akkor van lehetőség, ha az oktatás egész területét érintő változásokat vezetünk be.

3. **Lakhatás**

A szolgáltatóknak a helyi családsegítőkkal együttműködve kell kezelniük a családi adósságcsapdákat. Helyben, családokra lebontott válságkezelés szükséges, amelyhez az állam támogatása, legfőképp szakmai támogatása elengedhetetlen.

4. **Befektetés a helyi közösségekbe**

A helyi közösségek bevonása és a humánus fejlesztése elengedhetetlen a nyomor felszámolásához.

5. **Egészségügyi fejlesztések**

A Momentum egészségügyi programja az egyént, a beteget állítja középpontba.

6. **Infrastruktúrafejlesztés**

Köznyelvi értelemben a szegregátum területileg elkülönülő, döntően cigányok lakta, leromlott telep, településrész. A statisztika viszont kidolgozott egy egzakt, jól használható mércét:

a szegregátum ötven főnél népesebb településrész, ahol az aktív korú, rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező és a legfeljebb nyolc általános iskolai osztállyal rendelkező lakók aránya meghaladja az 50 százalékot. Az így lehatárolt területek többnyire egybeesnek azzal, amit a köztudat gettónak tart.

7. **Politikai képviselet**

Felül kell vizsgálni a roma kisebbségi önkormányzatok jelenlegi rendszerét és az eltelt időszak tapasztalatait figyelembe véve a helyi érdekérvényesítés erősíteni kell, különösen azokon a településeken, ahol a romák aránya eléri a 10%-os részarányt a népszámlálási adatok alapján.

Milyen terveik vannak az egri Béke-telep és a Szalai városrész élhetőbbé tétele, az ott élő emberek életminőségének javítása érdekében? Hogyan és milyen időtávlatban tervezik ezek gyakorlati megvalósítását?

A fentiek tükrében, csakis hosszútávú, komplex programként, az államigazgatási szervek, az önkormányzat, széleskörű társadalmi és gazdasági szervezetek, továbbá a lakosság bevonásával valósítható meg az itt élő emberek életminőségének javítása.